

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 10903426-10.06.01-E.14381535

01.08.2019

Konu : Kamu Zararı

GENELGE
2019/13

- İlgi: a) 19.10.2006 tarihli ve 26324 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik.
b) 04.01.2007 tarihli ve 2007/02 sayılı Kamu Zararı konulu Genelge.
c) 15.06.2019 tarihli ve 30802 sayılı Remi Gazete’de yayımlanan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik.

Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 71’ nci maddesi gereği kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararının tahsiline ilişkin usul ve esaslarını belirlemek amacıyla hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 27.09.2006 tarihli onayı ile yürürlüğe giren ilgi (a) Yönetmeliğin uygulamasını yönlendirmek üzere ilgi (b) sayılı Genelge yayımlanmıştır.

Bakanlığımızın takibe yetkili birimleri tarafından **E-Alacak** modülü kullanılarak; kamu alacağı/zararı iş ve işlemlerinin takibatı, tahsilatı, yazışmaları, raporlanması ve konsolide işlemleri ortak bir veri tabanı ile yürütülmesi sağlanmaktadır.

14 Haziran 2019 tarihli ve 1147 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile “Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bakanlığımızda kamu alacağı/zararı iş ve işlemleri Yönetmelik doğrultusunda revize edilmek üzere bu Genelge hazırlanmıştır.

Genelge’nin uygulanmasında;

- a) Hukuk birimi:** Kamu idarelerinde hukuk hizmetlerini yürüten birimi,
b) İlgili: Kendisine yersiz veya fazla ödeme yapılan gerçek ve/veya tüzel kişi ya da kişileri,
c) Kamu kaynağı: Borçlanma suretiyle elde edilen imkanlar dahil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerleri,
ç) Kamu zararı: Kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasından doğan zararı,
d) Kanun: 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununu,

1/11

Atatürk Blv. 06648 Kızılay/ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: nejla.sara@meb.gov.tr
e-posta: serpil.pekin@meb.gov.tr

Bilgi için: Nejla ŞARA
Unvanı: Mali Hizmetler Uzmanı
Tel: (0312) 413 18 15
Faks: (0 312) 418 75 39

Serpil PEKİN
Şef
Tel: (0 312) 413 18 18
Faks: (0 312) 418 75 39

e) Malvarlığı: Bir kişinin hukuki bütünlük teşkil etmek üzere sahip ve yükümlü olabileceği para ile ölçülebilen mal, hak ve borçlarının tamamını,

f) Muhasebe birimi: Gelir ve alacakların tahsili, giderlerin ve borçların hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm mali işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanmasına ilişkin muhasebe hizmetlerinin yapıldığı birimi,

g) Muhasebe yetkilisi: Muhasebe hizmetlerinin yürütülmesinden ve muhasebe biriminin yönetiminden sorumlu, usulüne göre atanmış sertifikalı yöneticiyi,

ğ) Rayiç bedel: Bir mal, iş veya hizmetin temin edildiği yer ve tarihteki normal alım ve satım bedelini,

h) Sorumlu: Kamu zararının oluşmasına sebep olan kamu görevlisini,

ı) Takibe yetkili birim: Merkezde Strateji Geliştirme Başkanlığını, taşrada ise İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerini,

i) Üst yönetici: Kendilerine doğrudan bağlı hizmet birimleri bakımından bakanı, kendilerine bağlı hizmet birimleri bakımından bakan yardımcılarını,

l) Taşrada en üst yönetici: İl milli eğitim müdürünü,

m) Harcama birimi: Kamu idaresi bütçesinde ödenek tahsis edilen ve harcama yetkisi bulunan birimi, ifade eder.

A. KAMU ZARARININ TESPİTİ

5018 sayılı Kanuna göre kamu görevlileri; kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, yönetilmesinden, kullanılmasından, korunmasından, kötüye kullanılmaması ve her an hizmete hazır bulundurulması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludurlar.

Bu sorumluluk çerçevesinde **kamu zararının belirlenmesinde esas alınacak hususlar** aşağıda sıralanmıştır. Buna göre;

a) Yapılan iş, alınan mal veya hizmet karşılığı olarak ilgili mevzuatında belirtilen ya da mevzuatında öngörülen karar, onay, sözleşme ve benzeri belgelerde belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması,

b) İlgili mevzuatında öngörülen haller dışında, iş yaptırılmadan, mal veya hizmet alınmadan önce ödeme yapılması,

c) Transfer niteliğindeki giderlerde, fazla veya yersiz ödemede bulunulması,

ç) İlgili mevzuatı gereğince görevlendirilen komisyon veya kişilerce rayiç bedelinden daha yüksek fiyatla iş yaptırılması, mal veya hizmet alınması,

d) Kamu idarelerine ait malların kiraya verilmesi, tahsisi, yönetimi, kullanımı ve elden çıkarılması işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması,

e) Görevlilere teslim edilen taşınırların zarara uğraması,

f) İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk veya tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması,

g) Kamu idaresinin yükümlülüklerinin mevzuatına uygun bir şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle kamu idaresine faiz, tazminat, gecikme zammı, para cezası gibi ek malî külfet getirilmesi,

ğ) Mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılması,

kamu zararının konusunu teşkil eder.

Yukarıdaki hususlar göz önünde bulundurmak suretiyle;

- a) Kontrol, denetim veya inceleme,**
- b) Sayıştayca kesin hükme bağlama,**
- c) Yargılama,**

sonucu kamu zararı tespit edilir. Tespit edilen kamu zararına ilişkin yazı, tutanak, rapor, ilam ve benzeri belgeler ilgili kamu idaresine gönderilir.

1-Kontrol, Denetim veya İnceleme Sonucunda Tespit Edilen Kamu Zararının Değerlendirilmesi

Kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilen zarara ilişkin hususlar, ilgili harcama yetkilisinin görüşünü de içeren ve harcama birimi tarafından düzenlenen EK-1'deki "Değerlendirme Formu" ile birlikte merkezde üst yöneticinin, taşrada ise idarenin taşrada bulunan en üst yöneticisinin değerlendirmesine sunulur. Merkezde üst yönetici, taşrada ise taşrada bulunan idarenin en üst yöneticisi gerek görmesi halinde hukuk biriminin görüşüne, sorumluların ve/veya ilgililerin bilgisine başvurabilir. Değerlendirme altmış gün içerisinde sonuçlandırılır.

Taşrada bulunan idarenin en üst yöneticisi ile harcama yetkilisi görevinin aynı kişide birleşmesi halinde değerlendirme, taşra biriminin bağlı olduğu merkezdeki ilgili harcama biriminin üst yöneticisi tarafından yapılır. Bununla birlikte, taşrada en üst yönetici ile harcama yetkilisi görevinin aynı kişide birleştiği ancak tespit edilen zararın harcama yetkilisinin karar veya onayı ile meydana gelmediği durumlarda değerlendirme, taşrada bulunan en üst yönetici tarafından yapılır.

Kamu zararına ilişkin tespitlerin değerlendirilmesinde aşağıda yer alan hususlar birlikte dikkate alınır:

- a) Kamu görevlilerinin mevzuata aykırı karar, işlem veya eyleminin varlığı.**
- b) Mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemden bir kamu zararı oluşması.**
- c) Sorumlu ve ilgililerin belirlenmesi.**
- ç) Kamu zararının; sorumlunun kasıt, kusur veya ihmalden kaynaklandığına ilişkin illiyet bağının kurulması.**

Üst yönetici veya idarenin taşrada bulunan en üst yöneticisi tarafından yapılan değerlendirmede, **kamu zararının oluştuğuna karar verilmesi halinde Değerlendirme Formu ile zararın tespitine ilişkin belgeler takibe yetkili birime gönderilecektir.**

Tespit edilen zararın, sorumlular ve/veya ilgililerce defaten ödenmesi veya ödeneceğinin yazılı olarak taahhüt edilmesi halinde söz konusu alacak, yukarıdaki belirtilen işlemlere gerek kalmaksızın borç tahakkuk kaydı yaptırılarak tahsil edilecektir.

Kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilen zararın, yapılan değerlendirme sonucunda kamu zararı niteliği taşımamakla birlikte, tahsili gereken bir alacak olduğuna karar verilmesi halinde bu alacak genel hükümlere göre takip ve tahsil edilecektir.

2- Kamu Zararının Sayıştay Tarafından Tespiti

Sayıştay denetçileri tarafından yapılan denetim sonucunda, kamu zararına ilişkin hususları içeren ve bilgi amaçlı olarak üst yöneticiye gönderilen sorgulardan taşrayı ilgilendirenler mahalline gönderilir. **İlgisine göre üst yönetici veya idarenin taşrada bulunan en üst yöneticisi, gerek görmesi halinde söz konusu sorguları ihbar kabul ederek kontrol, denetim ve inceleme başlatır ve yukarıda (A) maddesinin 1. bendinde anlatılan şekilde değerlendirmeye tabi tutar.** Değerlendirme sonucuna göre kamu zararı veya kamu zararı niteliği taşımamakla birlikte tahsil edilmesi gereken bir alacak olduğuna karar verilmesi durumunda sorumlular ve/veya ilgililer hakkında takip ve tahsil işlemleri başlatılır. Ayrıca, sorumlularla ilgili süreç, 3.12.2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununa göre devam eder.

Kamu zararına ilişkin sorguların, Sayıştay ilamı ile kesin hükme bağlanması halinde alacağın takibi, takibe yetkili birimce yapılır. Rızaen ödenmemesi halinde ilgili alacak takip dosyası takibe yetkili birimce hukuk birimine intikal ettirilir.

3- Kamu Zararının Yargılama Suretiyle Tespiti

Mahkemeler tarafından Kanunun 71 inci maddesi kapsamına girdiği tespit edilerek kamu zararı olduğuna hükmedilen kararların idareye tebliğini müteakiben alacak, idareyi temsile yetkili hukuk birimi tarafından takip ve tahsil edilir. İdareyi temsile yetkili hukuk birimi tarafından mahkeme kararına ve yapılan tahsilata ilişkin olarak takibe yetkili birime bilgi verilir ve işlemlere ilişkin muhasebe kayıtlarının yaptırılması sağlanır.

B. KAMU ZARARININ TAKİBİ

5018 sayılı Kanunun 60'ncü maddesinde sayılan ve 5436 sayılı Kanunun 15'ncü maddesine dayanılarak Bakanlar Kurulunca çıkarılan, Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 5'ncü maddesinin (k) bendine göre; idare gelirlerini tahakkuk ettirme, gelir ve alacakların takip ve tahsil işlemlerini yürütme görevi, strateji geliştirme birimlerinin görevleri arasında yer almıştır.

Bu çerçevede yargı kararları ve Sayıştay ilamları ile kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilerek idareye bildirilen kamu zararı alacakları, yukarıda belirtilen (A) maddesinin (1-2-3) bentlerine göre harcama birimleri tarafından düzenlenen belgeler alacak takip dosyası açılmak üzere takibe yetkili birim olarak merkezde Strateji Geliştirme Başkanlığına, taşrada ise il/ilçe millî eğitim müdürlüklerine takip ve tahsil edilmek üzere gönderilir.

Takibe yetkili birimler; kamu zararından doğan alacakların her biri için alacak takip dosyası açacaklardır. Alacağın tespit, takip ve tahsiline ilişkin bütün belgeler alacak takip dosyasında muhafaza edilir. **Aynı zamanda Bakanlığımız kamu alacağı/zararı takip modülü olan E-Alacak modülüne de her bir kamu zararı/alacağı dosyası için ilgili ve/veya sorumluları adına dosya açılır.**

Sayıştayca düzenlenen sorgular ihbar kabul edilerek yaptırılan kontrol, denetim veya incelemenin değerlendirilmesi sonucunda kamu zararının olduğuna karar verilmesi durumunda da yukarıdaki fıkra hükmüne göre alacak takip dosyası açılır.

Taşrada idarenin en üst yöneticisi ile harcama yetkilisi görevinin aynı kişide birleşmesi halinde, taşra biriminin merkezdeki ilgili harcama biriminin üst yöneticisi tarafından yapılan değerlendirmeye ilişkin alınacak onay ile takip ve tahsiline karar verilen kamu zararı alacakları ilgili taşra birimince hemen işleme konulur.

Kontrol, denetim ve inceleme sonucunda tespit edilerek idareye bildirilen kamu zararlarına ilişkin belgelerde, sorumlularla birlikte tahsil sürecine ilgililer (kendisine yersiz veya fazla ödemenin yapıldığı ve kamu zararından tek başına veya sorumlularla birlikte sorumlu olan gerçek ve/veya tüzel kişi ya da kişiler) de dahil edilir.

Bakanlığımız taşra teşkilatında il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince kamu alacağının tahsil sürecine ilişkin olarak yürütülmesi gereken; alacak takip dosyalarının oluşturulması, borcun tahakkuk ettirilmesi, muhasebe birimlerine gönderilmesi ve kayıtlara alınmasının sağlanması, borçlulara (ilgili ve/veya sorumlu) ulaşılması gibi iş ve işlemler nedeniyle her yıl Aralık ayı sonu itibariyle il millî eğitim müdürlüklerince EK.2'de yer alan (İl Kamu Alacağı/Zararı İcmal Cetveli) belge (e-alacak modülünden alınacaktır) düzenlenerek izleyen ayın en geç 10'una kadar Strateji Geliştirme Başkanlığına gönderilir.

C. KAMU ZARARINDAN DOĞAN ALACAKLARIN MUHASEBE KAYITLARINA ALINMASI

Sayıştay veya mahkeme ilamları ile bildirilen kamu zararından doğan alacaklar, ilamların idarelerine ulaştığı; kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilen kamu zararından doğan alacaklar ise yukarıda belirtilen (A) maddesinin 1. bendine göre yapılacak değerlendirme sonucuna ilişkin değerlendirme formunun takibe yetkili birime ulaştığı tarihten itibaren **5 (beş) iş günü** içerisinde, takibe yetkili birimce, sorumlular ve ilgililer adına muhasebe kayıtlarına aldırılır. **Muhasebe birimine yazılan yazıda faiz başlangıç tarihi de belirtilir. Taksitlendirilen kamu zararından doğan alacaklara ilişkin kararın bir örneği karar tarihinden itibaren 5 (beş) iş günü içerisinde muhasebe birimine gönderilir.** Sayıştay sorguları üzerine yapılan değerlendirme sonucunda kamu zararının oluştuğuna karar verilmesi halinde de aynı şekilde işlem yapılır.

Muhasebe birimi, Sayıştay ilâmına istinaden bildirilenleri ilâmda belirtilenler adına; mahkeme kararlarına istinaden bildirilenleri kararda tazminle yükümlü olduğu belirtilenler adına; bunların dışındakileri ise sorumlular ve ilgililer adına hesaplara kaydeder. Muhasebe kayıtlarına alınan her bir alacak için bir tahsilat izleme dosyası açılır.

Ç. KAMU ZARARINDAN DOĞAN ALACAKLARIN TEBLİĞİ

Kamu zararından doğan alacaklar, takibe yetkili birimce sorumlular ve ilgililerin bilinen adreslerine imzaları alınmak suretiyle veya 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir.

Kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilen kamu zararından doğan alacakların sorumlulara ve ilgililere tebliğ işlemlerine, yukarıda belirtilen (A) maddesinin 1.bendi gereğince yapılacak değerlendirme işlemlerinin tamamlanarak değerlendirme formunun takibe yetkili birime ulaştırıldığı tarihten itibaren **5 (beş) iş günü içerisinde başlanır.**

Tebliğde; EK.3' de yer alan Borç Bildirim Belgesi kullanılmak suretiyle; borcun miktarı, sebebi, doğuş tarihi, faiz başlangıç tarihi, ödeme yeri belirtilir ve sorumlulara ve/veya ilgililere ödeme, itiraz veya sulh teklifinde bulunmak üzere 30 (otuz) gün süre verilir.

Bakanlığımız merkez teşkilatında Strateji Geliştirme Başkanlığınca düzenlenecek olan EK.3' de yer alan Borç Bildirim Belgesi, tebligat işlemleri nedeniyle harcama birimlerine (genel müdürlük/daire başkanlığı) gönderilecektir. Merkez harcama birimleri tarafından tebliği gerçekleştirilen bu belgenin imzalı bir sureti Strateji Geliştirme Başkanlığına geri gönderilir.

a) Sorumluların ve/veya ilgililerin varsa itirazları 15 gün içinde sonuçlandırılır. Bu süre içinde sonuçlandırılmayan başvurular reddedilmiş sayılır. İtiraz, merkezde üst yönetici, taşrada ise idarenin taşrada bulunan en üst yöneticisi tarafından, gerek görülmesi halinde harcama birimi ve/veya hukuk biriminin de görüşüne başvurularak sonuçlandırılır.

b) Sorumlu ve/veya ilgililerin taksitlendirme taleplerini de içeren sulh başvuruları, 26.9.2011 tarihli ve 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre sonuçlandırılır.

c) İtiraz ve sulh başvurularının değerlendirme işlemlerinin sekretarya hizmetlerini takibe yetkili birim yürütür.

Sayıştay sorguları üzerine yapılan değerlendirme sonucuna göre tahsil edilmesi gerektiği bildirilen kamu zararı alacaklarının sorumlulara ve ilgililere tebliğinde de aynı şekilde işlem yapılır.

Kamu zararı alacaklarının yapılan tebligata rağmen sorumlular ve/veya ilgililerce süresinde rızaen ödenmemesi, sulh teklifinde ya da itirazda bulunulmaması halinde sürenin bitiminden itibaren **5 (beş) iş günü içerisinde**, sulh teklifinin ya da itirazın idare tarafından reddedilmesi halinde ise bu ret tarihinden itibaren **5 (beş) iş günü içerisinde** ve her halükarda **30 günlük ödeme süresinden sonra** ilgili alacak takip dosyası, alacağın tahsili için takibe yetkili birimce kamu idaresini temsile yetkili hukuk birimine gönderilir.

Kesinleşen Sayıştay ilamlarının tebliğinde 6085 sayılı Sayıştay Kanunu hükümleri uygulanır.

Mahkemelerce hükme bağlanan ve taraflara tebliğ edilen, kamu zararından doğan alacaklara ilişkin kararın kesinleşmesi beklenmeksizin takip işlemlerine başlanır.

D. KAMU ZARARINDAN DOĞAN ALACAKLARIN TAHSİLİ

Kamu zararından doğan alacaklar, sorumlulardan ve/veya ilgililerden, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte tahsil edilir.

Muhasebe birimince tahsil edilen tutarlar ilgili ayın sonuna kadar takibe yetkili birime bildirilir. Takibe yetkili birimler e-alacak modülünde tahsile ilişkin belgeye dayanarak tahsil işlemlerini yapacaklardır.

Tespit edilen kamu zararları;

a) Rızaen ve sulh yolu ile ödemek,

b) 11/01/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümlerine göre takas yapmak,

c) 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerini uygulamak, suretiyle tahsil edilecektir.

Ayrıca, Bakanlığımızın yönetim ve kullanımında bulunan taşınırın kaybolması, çalınması, eksilmesi veya zarar görmesine sebep olunması hallerinde, 5018 sayılı Kanunun 44'ncü maddesinde öngörülen yönetmelik hükümlerine göre tespit edilen kamu zararlarından; 657 sayılı Kanunun 13'ncü maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan "Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmelik" hükümleri kapsamında olmayanlar da Genelge hükümlerine göre tahsil edilir.

1- Rızaen ve Sulh Yolu İle Tahsilat :

Kamu zararından doğan alacaklar, sorumluları ve/veya ilgilileri tarafından rızaen veya ilgili mevzuat çerçevesinde sulh yoluyla ödenir.

Kamu zararından doğan alacağın ödenmesinin ilgili mevzuat çerçevesinde sulh yolu ile sağlanması halinde, sulh işleminin kesinleştiği tarihi izleyen ay başından itibaren sorumlunun ve/veya ilgilinin yazılı muvafakati ile aylığından kesilerek tahsil edilebilir. Rızaen ve defaten ödemede, sorumlunun ve/veya ilgilinin yazılı isteğiyle aylığından kesilerek tahsil edilebilir.

Aylıklardan yapılacak kesinti tutarı, sorumlulara ve/veya ilgililere yapılan her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil bir aylık net ödemelerinin dörtte birinden az, üçte birinden çok olamaz.

2-Takas Suretiyle Tahsilat :

Kamu zararından doğan alacaklar, sorumluların ve ilgililerin genel hükümler çerçevesinde kamu idaresinden tahsili gereken alacaklarından 6098 sayılı Borçlar Kanunu hükümlerine göre takas suretiyle tahsil edilebilir.

Ancak takas suretiyle tahsilat için;

a) Alacaklı kamu idaresi ile sorumlu ve/veya ilgilinin karşılıklı olarak alacaklı ve borçlu durumunda olmaları,

b) Takas edilecek borç ve alacağın nakit olması,

c) Takas edilecek borç ve alacağın her ikisinin de vadesinin gelmiş olması,

ç) Takas yapılmadan önce sorumluya ve/veya ilgiliye alacağının borcuna takas suretiyle mahsup edileceğinin bir yazı ile bildirilmesi veya alacağını talep ettiği zaman borcu ile takas edileceğinin beyan edilmesi gerekmektedir.

3. İcra Yoluyla Tahsilat :

Sayıştay ve mahkeme ilâmları ile hüküm altına alındığı halde sorumluları ve/veya ilgilileri tarafından rızaen ödenmeyen kamu zararından doğan alacaklar, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil edilir.

7/11

Atatürk Blv. 06648 Kızılay/ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: nejla.sara@meb.gov.tr
e-posta: serpil.pekin@meb.gov.tr

Bilgi için: Nejla ŞARA
Unvanı: Mali Hizmetler Uzmanı
Tel: (0312) 413 18 15
Faks: (0 312) 418 75 39

Serpil PEKİN
Şef
Tel: (0 312) 413 18 18
Faks: (0 312) 418 75 39

Sayıştay ilamları için takibe yetkili birim tarafından, mahkeme ilamları için ise kamu idaresini temsile yetkili hukuk birimi tarafından; tapu, vergi dairesi, trafik şubesi gibi tescile tabi varlıkların kayıtlarını tutan dairelerden, sosyal güvenlik kurumları, banka ve diğer ilgili yerlerden, sorumluların ve ilgililerin gelir ve malvarlığı araştırması yapılır. Takibe yetkili birimler tarafından yapılan araştırmada, hacze kabil malvarlığının söz konusu olması halinde alacak takip dosyası tamamlanır ve icra takibatı yapılmak üzere kamu idaresini temsile yetkili hukuk birimine gönderilir. Takibe yetkili birimlerce malvarlığı araştırmasının yapılamadığı hallerde veya hukuk birimlerince gerekli görülmesi halinde kamu zararlarının takip ve tahsili için her zaman malvarlığı araştırması yapılabilir. Hukuk birimlerince, takip edilen davalar sonrası kamu zararının tahsiline ilişkin alınan kararların icrası aşamasında da ihtiyaç duyulması halinde malvarlığı araştırması yapılabilir.

Araştırma sonucunda sorumlu ve/veya ilgililere ait malvarlığı tespit edilememesi halinde Genelge'nin (I) maddesi hükümlerine göre işlem yapılır.

Alacağın takibinden sorumlu birim yöneticileri, mahkemeye veya icraya intikal ettirilen alacakların takibinin hangi aşamada olduğunu ilgili hukuk birimleri nezdinde izlemek, icra dairelerince tahsil edildiği bildirilen paraların muhasebe biriminin veznesine veya banka hesabına yatırılmasını ve sorumluların ve/veya ilgililerin borçlarına mahsubunu sağlamak zorundadır.

E. KAMU ZARARINDAN DOĞAN ALACAKLARIN GÜVENCE ALTINA ALINMASI

Kamu alacağının güvence altına alınması amacıyla 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa istinaden; ihtiyatî haciz için öngörülen şartların varlığı ve merkezde üst yönetici, taşrada ise en üst yöneticisinin gerekli görmesi hallerinde, mahkeme kararı veya Sayıştay ilâmı tebliğ edilinceye kadar, yetkili mahkemeden karar alınarak, sorumluların ve ilgililerin mal, hak ve alacakları üzerine ihtiyatî haciz konulabilir.

İhtiyatî haciz kararının verildiği tarihten itibaren **10 (on) gün içinde icra dairesinden** kararın uygulanması talep edilmelidir. Aksi halde ihtiyatî haciz kararı kendiliğinden kalkmış olacaktır. İhtiyatî haciz kararının uygulanmasında icra dairesinin gecikmesi halinde, temsile yetkili hukuk birimince kararı uygulayacak olan icra dairesinin bağlı olduğu icra mahkemesine başvurularak kararın infazının sağlanması talep edilir.

F. KAMU ZARARINDAN DOĞAN ALACAKLARDA TAKSİTLENDİRME

Kamu zararından doğan alacaklar, sorumluların ve/veya ilgililerin talebi üzerine kamu idaresince taksitlendirilebilir. Taksitlendirme süresi azami beş yıl olup bu süre içerisinde asıl alacağın faiziyle birlikte tahsil edilmesi gerekir. Taksitlendirme işlemleri, 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre gerçekleştirilir.

Sorumluların ve/veya ilgililerin yazılı taksitlendirme talebi üzerine, sorumlu ve/veya ilgili ile takibe yetkili birim arasında, taksitlendirmenin süresini, taksit sayısı ve tutarları ile ödeme zamanlarını belirleyen bir ödeme planı yapılır. Sorumlulardan ve/veya ilgililerden taksitlerini ödeme planına uygun ve vadesinde düzenli olarak ödeyeceklerine dair "borç senedi ve kefaletname" alınır. Taksit ödeme planı e-alacak modülü üzerinden faiz hesaplanarak alınabilir.

Sorumlular ve/veya ilgililer, taksitlendirme taleplerine ilişkin yetkili makamın onayı alınıncaya kadar dilekçede belirtilen ilk taksit miktarını hemen, takip eden taksitleri de düzenli olarak, faiziyle birlikte muhasebe birimine ödeyebilir. Yetkili makamdaki alınan taksitlendirme onayında kararlaştırılan taksit miktarı ödenen taksit miktarından fazla olduğu takdirde, onayda belirtilen ilk taksit tarihinden itibaren geçen taksit sürelerine ait toplam fark peşin olarak tahsil edilir.

Taksitlerden birinin, ödeme planına ve "borç senedi ve kefaletname"ye uygun olarak vadesinde ve faiziyle birlikte tamamen ödenmemesi halinde alacağın tamamı muaccel olur. Söz konusu alacak, muaccel olduğu tarihten itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanan faizi ile birlikte genel hükümlere göre takip ve tahsil edilir.

G. KAMU ZARARININ OLUŞTUĞU TARİH VE FAİZ BAŞLANGICI

Kamu zararı;

a) Vezne ve ambar açıkları ile diğer muhasebe yetkilisi mutemetlerinin açıklarında, açığın meydana geldiği tarihte, bu tarihin bilinmediği durumlarda olayın tespit edildiği tarihte,

b) İş, mal veya hizmet karşılığı olarak ilgili mevzuatında belirlenen veya mevzuatında öngörülen karar, onay ya da sözleşmesinde belirlenen tutardan fazla yapılan ödemeler ile transfer niteliğindeki giderlerde yapılan yersiz ve fazla ödemelerde, ödemenin yapıldığı tarihte,

c) Kayıtlı olsun veya olmasın, kamu idaresinin yönetim ve kullanımında olan ya da kullanıcılarına teslim edilen taşınırların kaybedilmesi, çalınması veya zarar görmesi hallerinde olayın meydana geldiği tarihte; bu tarihin bilinmediği durumlarda olayın tespit edildiği tarihte,

ç) İş yaptırılmadan, mal veya hizmet alınmadan ya da mevzuatında öngörülmediği halde yapılan yersiz ödemelerde, ödemenin yapıldığı tarihte,

d) İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması hallerinde, söz konusu işlemin zaman aşımına uğradığı tarihte,

e) Hakedişlerden kesinti suretiyle yapılan gelir tahsilatının eksik yapılması hallerinde, tahsilat tutarının gelir kaydedilmesi gerektiği tarihte,

oluşmuş kabul edilir.

Kamu zararından doğan alacaklarda ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faizin başlangıç tarihi, kural olarak zararın oluştuğu tarihtir.

Sayıştay ve mahkeme ilamları ile tespit olunan kamu zararından doğan alacaklarda faiz başlangıç tarihi, ilamda faizin başlangıcı hakkında hüküm varsa belirtilen tarih, aksi takdirde karar tarihi olacaktır.

Ayrıca borç aslına faiz dahil edilerek, tekrar faiz yürütülemeyecektir.

Sorumlular ve/veya ilgililerce yapılan ödeme tutarının, alacak aslı ile faiz tutarının tamamını karşılamaması halinde ödenen tutar, vadesi gelmiş alacak aslına ve faizine orantılı olarak mahsup edilir.

Taksitlendirilen alacaklara, anlaşma tarihindeki yasal faiz oranı uygulanır. Kamu zararının oluştuğu tarihten anlaşma tarihine kadar olan faiz ayrıca hesaplanır. Ödeme planında anapara ile hesaplanan faiz ayrı ayrı gösterilir. Taksitlerin ödenmesinde sadece anaparaya anlaşma tarihinden ödeme tarihine kadar geçen süre için faiz hesaplanır.

Kamu zararından doğan alacaklara uygulanacak faiz konusunda aksine bir hüküm bulunmayan hallerde 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun hükümleri uygulanır.

H. KAMU ZARARLARINDAN DOĞAN ALACAKLARDA ZAMANAŞIMI

Kamu zararından doğan alacaklarda zamanaşımı süresi, zamanaşımını kesen ve durduran genel hükümler saklı kalmak kaydıyla, **10 (on) yıldır**. Zamanaşımını kesen ve durduran haller 6098 sayılı Borçlar Kanununda belirlenmiş olup, zamanaşımı süresi; yukarıda belirtildiği üzere kamu zararının oluştuğu kabul edilen tarihi takip eden malî yılın başında işlemeye başlayacak ve onuncu yılın sonunda bitecektir.

Borç aslı zamanaşımına uğramış olan kamu zararından doğan alacakların faizleri de zaman aşımına uğrar.

Zamanaşımına uğramış olsa dahi sorumlular ve/veya ilgililer tarafından rızaen yapılan ödemeler kabul edilir.

I. KAMU ZARARINDAN DOĞAN ALACAKLARIN SİLİNMESİ

Zorunlu veya mücbir sebeplerle takip ve tahsil imkânı kalmayan, dava ve icra takibine konu olmayan kamu zararından doğan alacaklardan her yıl **merkezi yönetim bütçe kanununda gösterilen tutara kadar olanların kayıtlardan çıkarılmasına üst yöneticiler yetkilidir**.

Tahsili için yapılacak takibat giderlerinin asıl alacak tutarından fazla olacağıın anlaşılması nedeniyle, **dava ve icra takibine konu olmayan kamu zararına ilişkin alacaklardan merkezi yönetim bütçe kanununda gösterilen tutara kadar olanların kayıtlardan çıkarılmasına üst yöneticiler yetkilidir**.

Yukarıda belirtilenler dışında kalan alacaklarının takip ve tahsilinden vazgeçilmesi, 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre gerçekleştirilir.

Takibe yetkili birimce, alacağın takibinden vazgeçildiğine dair onay muhasebe birimine gönderilerek alacağın muhasebe kayıtlarından çıkarılması sağlanır.

Alacağın tahsili için açılan davada kamu idaresi aleyhine karar verildiği ve Yargıtay tarafından da onanmak suretiyle hüküm kesinleştiği veya kamu idaresi için bir yarar görülmediğinden temyizden yetkili merciin onayı alınarak vazgeçildiği hallerde, Yargıtay ilamı veya temyizden vazgeçme onayı ile buna ilişkin aleyhteki mahkeme kararı, hukuk birimince takibe yetkili birime gönderilir. Bu birimlerce de söz konusu belgelerin onaylı birer örnekleri ilgili muhasebe birimine intikal ettirilerek alacağın kayıtlardan çıkarılması sağlanır.

04/01/2007 tarih ve 2007/02 sayılı Kamu Zararı konulu Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Genelge doğrultusunda işlem yapılması hususunda bilgilerinizi ve gereğini önemle rica ederim.

Ziya SELÇUK
Bakan

DAĞITIM:

A-B Planı

EKLER:

1-EK.1 (Değerlendirme Formu)

2-EK.2 (İl Kamu Alacağı/Zararı İcmal Cetveli)

3-EK.3(Borç Bildirim Belgesi)

11/11

Atatürk Blv. 06648 Kızılay/ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: nejla.sara@meb.gov.tr
e-posta: serpil.pekin@meb.gov.tr

Bilgi için: Nejla ŞARA
Unvanı: Mali Hizmetler Uzmanı
Tel: (0312) 413 18 15
Faks: (0 312) 418 75 39

Serpil PEKİN
Şef
Tel: (0 312) 413 18 18
Faks: (0 312) 418 75 39